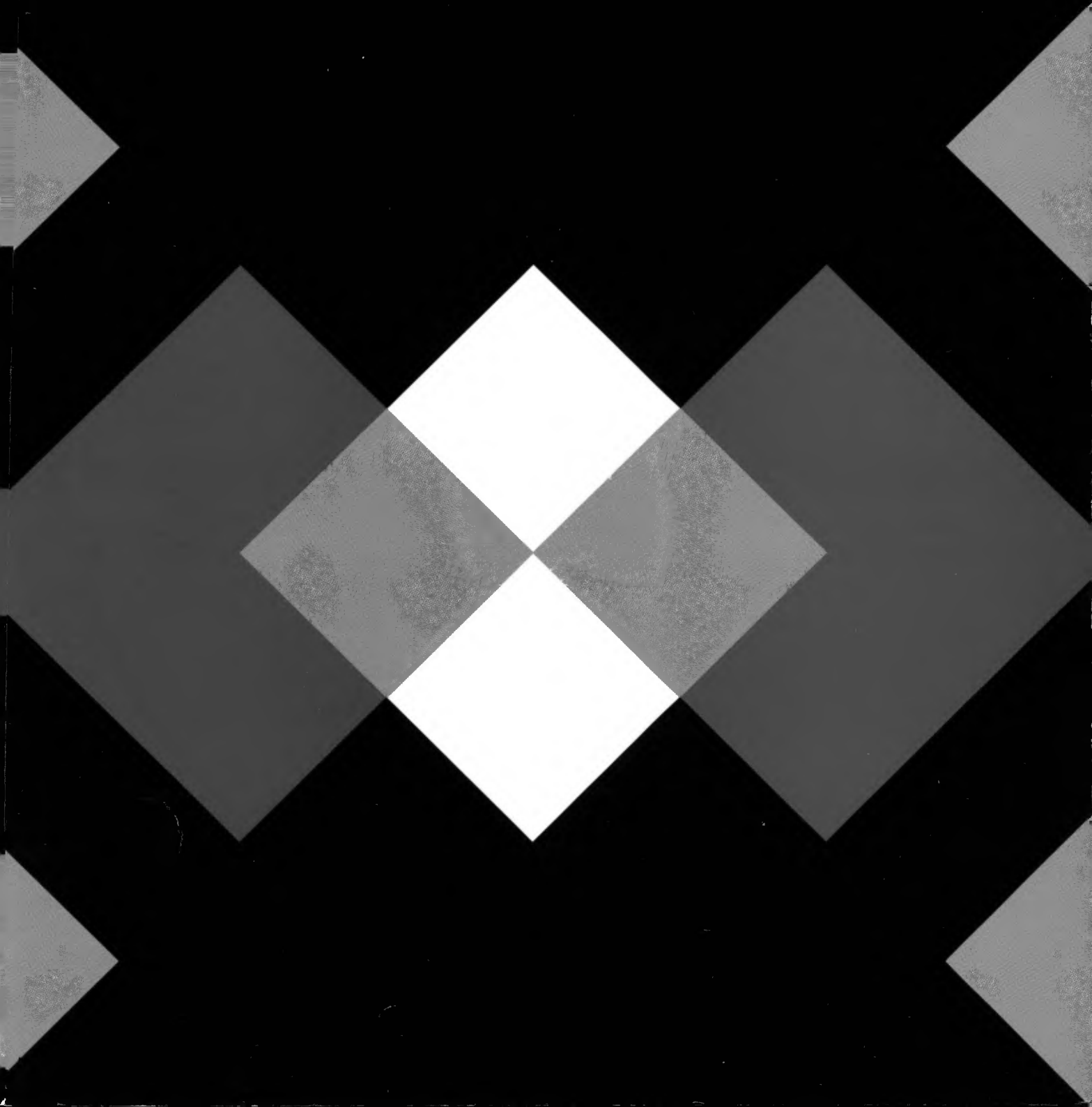
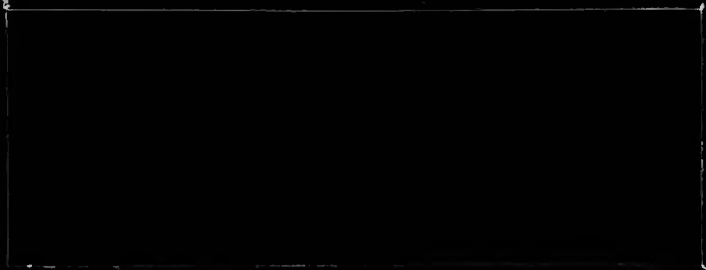

98-133

Gemeente Breda

Dienst Cultuur

Cultureel Stadsleven

Een actief/informatief cultuurpunt in de openbare bibliotheek !

Boekmanstichting - Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel. 6243739

Dienst Cultuur
Bibliotheek Breda
20 november 1997

PROJECT "CULTUREEL STADSLEVEN,

een actief/informatief cultuurtrefpunt in de Bibliotheek Breda.

Een subsidie-aanvraag in het kader van de Cultuurnota 1997-2000, Pantser of Ruggengraat, Den Haag 1996.

Inleiding

In de cultuurnota 1997-2000 van het Ministerie van OCW: "Pantser of Ruggengraat", wordt gesteld dat de openbare bibliotheek een belangrijke rol moet spelen in het culturele stadsleven.

Een goede openbare bibliotheek is een onmiskenbare schakel in de culturele infrastructuur van een gemeente. Openbare bibliotheken moeten zich profileren als inhoudelijk georiënteerde culturele voorzieningen, die midden in het stedelijk leven staan. Daartoe zal samenwerking met ander instellingen vaak gewenst zijn. Dit vergt omschakeling, een proces waarbij de landelijke organisatie van openbare bibliotheken, het NBLC, het voortouw moet nemen.

(Uit: Cultuurnota 1997-2000, Pantser of Ruggengraat, Den Haag 1996).

Het basisvoorzieningspakket op het gebied van kunst en cultuur in Breda is over het algemeen goed en verschilt niet van dat van andere steden. Ondanks deze positieve constatering moeten we toch vermelden dat de deelname van Bredanaren aan kunst en cultuur op basis van cijfers achterblijft bij het landelijke gemiddelde. Dat komt wellicht omdat mensen niet goed op de hoogte zijn, niet in de gelegenheid zijn om deel te nemen of omdat het aanbod onvoldoende of onvoldoende aantrekkelijk is (uit: Cultuur is meer, Beleidsnota Kunst en Cultuur, gemeente Breda, maart 1996).

In de afgelopen jaren heeft de gemeente Breda verschillende onderzoeken laten uitvoeren naar cultuurparticipatie in Breda en de huidige positie van Breda als cultuurstad en de daarbinnen aanwezige cultuurproducten op lokale, regionale en bovenregionale schaal.

Uit deze onderzoeken blijkt dat meer vrije tijd en betere informatie over culturele activiteiten randvoorwaarden zijn voor een groter gebruik van de culturele voorzieningen in de stad. Afstand, een te hoge financiële drempel en kennisachterstand blijken de grootste belemmerende factoren waarom men geen, of slechts sporadisch gebruik maakt van het culturele aanbod.

Onderzoek door studenten van NHTV heeft uitgewezen dat de burger graag voor alle culturele informatie en eventuele handelingen op één centrale plaats in de stad terecht wil kunnen.

De gemeente Breda heeft een Dienst Cultuur, waarin de belangrijkste Bredase culturele instellingen en de beleidsafdeling zijn samengebracht: De Beyerd (centrum voor beeldende kunst), Bibliotheek Breda, Breda's Museum/Archeologie, De Nieuwe Veste (centrum voor kunst en muziek) en Bureau Cultuur (beleidsafdeling). Deze instellingen onderhouden wekelijks structureel overleg op directieniveau.

Ook het geprivatiseerde Chassé Theater, de enige grote culturele instelling in Breda die niet deel uitmaakt van de Dienst Cultuur, neemt regelmatig deel aan dit overleg. Verder onderhoudt de Dienst Cultuur contacten met andere culturele organisaties binnen Breda: zoals het poppodium PARA, De Volksuniversiteit, het Gemeente-archief, Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking West-Brabant, De Grote Kerk, Lokaal 01 en het intercultureel ontmoetingscentrum In-Com.

Hoewel er tussen de instellingen die zich profileren op cultureel gebied - al dan niet met een zekere regelmaat - overleg en afstemming plaatsvindt en samenwerkingsprojecten worden ontplooid, is er in Breda geen centrale plaats waar alle informatie over culturele activiteiten en initiatieven in gebundelde vorm aanwezig of raadpleegbaar is. Een dergelijk centraal informatiepunt waar deze informatie voorhanden is, zou een goede aanvulling vormen op hetgeen Breda op cultureel gebied te bieden heeft en zou bovendien de samenwerking tussen de culturele instellingen en organisaties kunnen versterken. De opzet van een cultureel-educatief samenwerkingsproject waarin de culturele instellingen van Breda participeren voor een brede doelgroep, zou mogelijk kunnen worden door de verlening van een subsidie door het ministerie van OCW. Aan de projectvoorwaarden - landelijke voorbeeldfunctie, ontwikkeling van expertise en investering door lokale overheid - wordt in dit project voldaan.

Het project heeft een doorlooptijd van 4 jaar. De voorbereidingsfase van het project zou nog in 1997 kunnen starten. Naar verwachting kan in september 1998 begonnen worden met proefdraaien leidend tot de officiële opening in het voorjaar 1999.

Jaarlijks zal het project worden geëvalueerd waarbij mede gebruik gemaakt wordt van de burger enquête cultuur die jaarlijks door de gemeente wordt uitgevoerd. Voor het eerst in 1999 zal het effect van het cultuurpunt in deze enquête meetbaar zijn.

De resultaten van de enquête 1997 vormen het uitgangspunt waartegen de ontwikkelingen worden afgezet.

Andere Bredase organisaties als Vertizontaal, Stichting Ouderenwerk, Hogeschool Midden Brabant en Breda Studentenstad zullen eveneens bij de evaluatie worden betrokken.

Daarnaast vindt permanente toetsing en terugkoppeling plaats via de medewerkers en gebruikers van het cultuurpunt. Ook deze resultaten zullen in de evaluatie een belangrijke rol spelen maar kunnen via het wekelijks directieoverleg tot tussentijds bijsturing leiden.

Van leescafe naar cultuurtrefpunt?

De bibliotheek is de aangewezen plaats voor een cultuurinformatiepunt. In de visie van de Bibliotheek Breda moet de bibliotheek zich de komende jaren ontwikkelen van 'uitlener van boeken' naar informatiecentrum. De relatie tussen de bibliotheek en de andere gemeentelijke (culturele) instellingen zal steeds meer op de voorgrond komen te staan. Dit is een algemene tendens, die alles te maken heeft met het open karakter van de bibliotheek.

Het reeds bestaande leescafé, waar de gedachten voor huisvesting van het cultuurpunt naar uitgaan, biedt een prettige entourage die drempelverlagend werkt: een leestafel, koffie/thee en een lunchmogelijkheid. Het is het centrale ontmoetingspunt in het pand waar de centrale bibliotheek en het centrum voor kunst en muziek De Nieuwe Veste zijn gehuisvest.

Een betere uitgangssituatie voor een cultureel informatie- en ontmoetingspunt is niet denkbaar. Het pand is bovendien zeer centraal gelegen in de stad en biedt voldoende ruimte, niet alleen voor huisvesting van het cultuurpunt zelf, maar ook voor activiteiten en cursussen. Door de uiteenlopende functies moet het karakter van het cultuurpunt de synthese worden van het AUB-bureau te Amsterdam, het LOKV te Utrecht en de leestafel van Hotel Americain in Amsterdam.

Kortom, je moet er zowel terecht kunnen voor informatie over het CJP als voor de tekst van De Meeuw van Tjebbe die komende week in het theater is. Je moet te weten kunnen komen hoe je kinderen voorbereidt op de Hamlet en op welke wijze je publiek moet benaderen voor een expositie van Chinese kunst. Maar je moet ook als docent informatie kunnen krijgen ter voorbereiding van cultuurlessen op school of voor het opzetten van thematische projecten.

In vergelijking tot de andere culturele instellingen heeft de centrale bibliotheek de ruimste openingstijden; ook buiten de openingstijden van de bibliotheek is een deel van het gebouw voor publiek geopend. Een bijkomend voordeel van huisvesting van het cultuurpunt in de bibliotheek is het (digitale) netwerk van de bibliotheekorganisatie. De Bibliotheek Breda beschikt, naast de hoofdvestiging, over negen wijkbibliotheken. Deze wijkbibliotheken kunnen de afstand van het cultuurpunt tot de burger nog verkleinen, ondermeer door het gebruik van moderne media als Internet.

Gesteld mag worden dat de bibliotheek van alle culturele instellingen in Breda de laagste drempel heeft, een voorwaarde voor het welslagen van een cultuurpunt.

Daarbij heeft de bibliotheek in het reguliere aanbod een enorm cultureel potentieel waarnaar bezoekers van het cultuurpunt verwezen kunnen worden. In de bibliotheek kan men immers 'Effetjes Shakespeare inkijken', een opera-video zien, luisteren naar bijzondere cd's, tentoonstellingscatalogi inzien of het werk van kunstenaars bekijken op CD-rom. Bovendien kan men de meeste van deze materialen ook lenen.

Doel en functie

Hoofddoel van het project is het vergroten van de cultuurparticipatie in Breda door de instelling van een centraal gesitueerde, laagdrempelige voorziening waar inwoners van Breda en andere belangstellenden zich kunnen oriënteren op het gehele scala aan culturele activiteiten dat Breda te bieden heeft.

In het cultuurpunt moet kennis aanwezig zijn voor het ontwikkelen en begeleiden van initiatieven die tot een brede cultuurparticipatie leiden.

De functie van het cultuurpunt is breed. Primair is het het verschaffen van informatie over het aanbod aan culturele activiteiten en het ontwikkelen, initiëren en stimuleren van initiatieven op cultureel gebied die tot een verbreding van de cultuurparticipatie kunnen leiden.

Het cultuurpunt moet naast die informatieve en initiërende functie ook een rol als ontmoetingsplaats kunnen vervullen voor inwoners en bezoekers van Breda die cultureel geïnteresseerd zijn. Het wordt niet alleen een plek waar mensen met culturele ideeën elkaar kunnen treffen maar het beoogt ook een forum te zijn voor discussie, (be)spiegeling en presentatie. Regelmatig zullen mensen uit de culturele praktijk worden uitgenodigd hun visie te geven, projecten toe te lichten, een lezing te geven of zich op een andere wijze te presenteren. Uiteraard bieden de leestafel en geautomatiseerde informatiepunten voldoende ruimte voor achtergrondinformatie over toneelvoorstellingen, tentoonstelling of andere culturele evenementen.

Het cultuurpunt heeft ook een bemiddelende rol: koppeling van de aanbieder en de gebruiker. Het digitale netwerk biedt daartoe vele mogelijkheden.

Ten behoeve van de diverse cultureel-educatieve programma's voor het basis en voortgezet onderwijs kan het cultuurpunt een ondersteunende rol spelen.

Tenslotte moet het cultuurpunt signaleren met welke vragen mensen komen en welke lacunes er zijn in het cultuuraanbod. Vanuit die signalering kan in samenwerking met de andere culturele instellingen bezien worden of aanpassing van het aanbod nodig en mogelijk is. Om dit aanbod te realiseren zal in belangrijke mate gebruik gemaakt worden van de kennis die in de verschillende culturele instellingen en bij de participerende organisaties en producenten aanwezig is.

De gebruikers

Het Cultuurpunt is er voor iedereen. Alle lagen van de samenleving, arm, rijk, jong, oud, ongeschoold en academisch gevormd moet de weg naar het cultuurpunt weten te vinden en het materiaal kunnen krijgen dat men zoekt. Binnen het aanbod zullen op basis van culturele en educatieve kenmerken doelgroepgerichte activiteiten worden ontplooid. Afhankelijk van aanbod kunnen bepaalde activiteiten ook gericht via de wijkbibliotheken, zo dicht mogelijk bij het publiek, worden aangeboden.

Organisatie

In de Bredase situatie is reeds sprake van gestructureerde vorm van samenwerking in de dienst cultuur. In het wekelijks overleg tussen de vakdirecteuren en de directeur van de dienst wordt het beleid vastgesteld en bijgestuurd. Bij dit zgn Management Team Cultuur zal ook de uiteindelijke beleidsverantwoordelijkheid van het cultuurpunt liggen.

Er wordt een projectcoördinator aangetrokken die verantwoordelijkheid gaat dragen voor het daadwerkelijk opzetten van het cultuurpunt en de dagelijkse gang van zaken.

De medewerkers van het cultuurpunt moeten een brede culturele kennis hebben en er moet hen een brede documentatie ter beschikking staan. De rol van de bibliotheek en is hierin fundamenteel. Dit beperkt zich niet tot het beschikbaar stellen van ruimte maar richt zich op het inzetten van expertise, de aanwezigheid van een bronnen- en zoekstelsel en de ondersteuning bij het werven van culturele informatiespecialisten.

Rol van het NBLC in het project

Voor expertise bij het opzetten van een databank en bijscholing zou een beroep gedaan kunnen worden op de deskundigheid bij NBLC. Voor bijscholing kan gedacht worden aan een vorm van post-HBO-opleidingen voor bibliothecarissen, zoals die door het NBLC zijn ontwikkeld.

Stappenplan

Het cultuurpunt zal in september 1998 operationeel zijn. In de periode tot september 1998 moeten de volgende zaken geregeld worden:

- de plaats: inrichting
- de mensen: werving
scholing
plaats cultuurpunt binnen de Dienst Cultuur
- de voorziening: opzetten van informatiecentrum
relatie andere bibliotheken
relatie culturele instellingen
- PR-marketing: naamsbekendheid
plaatsbekendheid
inzicht netwerkfunctie
plaats instellingen in organisatie
ontwikkelen strategie per specifieke doelgroep
taak en doelstelling bekend laten worden bij belanghebbenden

Begroting

Definitie-/ontwerpfase

Projectleider 3 mnd.	f 50.000,=
bureaunkosten	f 25.000,=

Totaal	f 75.000,=

Projectkosten per jaar

Projectcoördinator	f 100.000,=
Personeel (2 fte's)	f 175.000,=
Scholing personeel	f 50.000,=
Onderzoek	f 25.000,=
PR/communicatie	f 50.000,=
Projecten	f 100.000,=
Jaarlasten automatisering	f 100.000,= *
Jaarlasten inrichting	f 25.000,= **

	f 625.000,=

* Opzetten netwerk en software f 350.000,=

** Inrichting cultuurpunt f 100.000,=

Eenmalige kosten, afschrijvingstermijn 4 jaar, jaarlasten in begroting opgenomen.

Inkomsten

subsidie ministerie OCW eenmalig	f 75.000,=
subsidie ministerie OCW	f 300.000,= jaarlijks t/m het jaar 2000
Bijdrage Dienst cultuur	f 325.000,=

Tijdsplanning

1997:

november
december

procedure subsidieverzoek
instellen projectgroep cultuurpunt
definitie en afgerond ontwerp project
uitwerken plan inrichten leescafé bibliotheek
informerende van directe belanghebbenden, zoals culturele instellingen, wijkbibliotheken, buurtcentra e.d.

1998:

januari/maart

ontwerp/voorbereidingsfase project
uitwerken plan inrichting leescafé tot cultuurpunt
informerende direct belanghebbenden
eerste presentatie aan de hand van uitgewerkt plan
uitwerken plannen cursussen e.d.
profielchets(-en) medewerkers

februari/maart

voorbereiden promotieplan periode mei-september
afroeden sollicitaties

mei/juli

realisatiefase
verbouwing leescafé tot cultuurpunt
(bij)scholing medewerkers
functioneel maken netwerken en informatie
uitwerken cursussen
opstarten communicatie tussen de instellingen
proef-agenda's
pers/mediabeleid, ook richting nieuwe seizoen van de culturele instellingen

augustus

informeel inwerking treden cultuurpunt
promotie afstemmen op de Open Dagen
verzorgen agenda's e.d. naar pers toe
inschrijven cursussen e.d.

september

proefdraaien